

СТРУЧЊАЦИ ОПЕТ УПОЗОРАВАЈУ

ПОСЛЕ ТРАГЕДИЈЕ У УЖИЧКОМ "ПРВОМ ПАРТИЗАНУ" ПОКРЕНУТО ПИТАЊЕ ЗАШТИТЕ РАДНИКА НА РАДНИМ МЕСТИМА

СВАКОГ ДРУГОГ ДАНА СТРАДА ЈЕДАН РАДНИК

У Србији има 150.000 људи са телесним оштећењима која су последица повреде на раду, каже професор др Драган Спасић, декан Факултета заштите на раду у Нишу. Према подацима ове високошколске установе, на сваких седам минута догоди се повреда на радном месту, а сваког другог дана неко и настрада.

СТАВИЛА питање колико се придаје важности и колико се поштују мере заштите на раду и зашто се о превентиви говори тек када до незгоде дође. О томе за "Народне новине" говори и професор др Драган Спасић, декан Факултета заштите на раду, јединствене високошколске установе у Европи која школује кадр који би се бавио управо спречавању овакавих трагедија.

би био и већи када би статистика бележила и оне смртне исходе који наступају после неколико дана од повреде. Овим подацима треба придодати и податак да је сваки трећи панзионер инвалид рада, а у Србији има 150.000 људи са телесним оштећењима задобијеним на радном месту. Из буџета државе само за инвалидске пензионере се издваја 89 милиона евра, а за пензионере са телесним оштећењима два милиона евра. Замислите шта би могло да се уради на превентив од повреда на раду са овим новцем, али јавности и надлежни се забрињу тек када до незгоде дође.

Трагедија која се догодила у Фабрици муниције "Први партизан" у Ужицу у којој је страдало седам радника завела је Србију у црно. Истрага је показала да су радници настрадали од гушења угљен моноксидом, а више од сто запослених је било у непосредној опасности. Сумња се да је до трагедије дошло, према речима министра унутрашњих послова Ивице Дачића, јер се петоро радника "нису придржавали мера заштите на раду". Ова трагедија је тако поново у жижу интересовања јавности по

Страдају људи и буџет

- Статистички подаци су неумољиви а они потврђују да се сваког седмог минута неко повреди на радном месту - каже др Спасић. - Сваког другог дана настрада по један радник и то, опет, на радном месту. Тај број

ство, пољопривреда и шумарство гране где најчешће и највише долази до повреда на раду.

- У овим делатностима је запошљено и највише некавалификоване радне снаге, ради се у свим временским условима, радни дан траје и дуже од предвиђених осам сати, а добар број радника је и у годинама јер нико од млађих не жели да се нађе на овим пословима - објашњава др Спасић. - Због природе посла којим се баве, ови радници не могу ни да преквалификују или доквалификују јер за то немају довољно времена прелазећи стално са једног на други посао. Многи од њих раде на изузетним висинама и при томе не користе заштиту која је обавезна. У већини случајева послодавац то обезбеди, али се радници не придржавају прописа. Колико је то опасно, постану свесни тек када неко настрада.

У цену производа улази и заштита

Према речима професора др Драгана Спасића, опрема која се користи за заштиту радника мора да буде укалкулисана у цену производа јер је то саставни део процеса производње. Док сам боравио у Абу Дабију као гост Удружења заштите на раду, имао сам прилику да се упознам са изградњом највише зграде на свету, високе један километар. Радници који су радили на градилишту изгледали су као космонаути. Претпоставио сам да таква заштита радника кошта. Објашњење је било једноставно. Цена заштите на раду урачуната је у продајну цену квадрата у тој згради.

Кадрове, на срећу, имамо

Ситуација је слична и када је реч о пољопривреди или шумарству. Рад са пестицидима и инсектицидима који се примењују за заштиту биљака може да постане изузетно опасан, али мало ко је од пољопривредника са тим упознат на адекватан начин. Ту и

ДР ДРАГАН СПАСИЋ: статистика неумољива

тамо је било покушаја да неке општине одраде овај део посла у сарадњи са Факултетом заштите на раду, али је мало заинтересованих за то.

Превентивни рад је у оваквим ситуацијама најважнији - додаје др Спасић. - Само када неко зна како да поступа у датим условима он може да се заштити од незгоде. То свакако изискује доста новца, али је све јафтиније од последњих. Рад у сигурним условима значи лакши рад, већи утицај и мањи издатак за државу. Када дође до повреде на раду, штету

Незгода и несрећа

Професор др Драган Спасић инсистира и на томе да се морају разликовати термини незгода и несрећа. Незгоде су предвиђени и очекивани догађаји на које се може утицати, за разлику од несрећа које су, нека врста, више силе.

Највише повреда на раду у грађевинарству и пољопривреди

ТРАГЕДИЈА У "ПРВОМ ПАРТИЗАНУ": нису поштоване мере заштите на раду

Медији

Велику улогу у превенцији повреда на раду али и очувању животне средине и заштите уопште имају и медији, сматра професор др Драган Спасић. Разговори са стручњацима би помогли грађанима да се заштите од изненадних ситуација било на послу било у кући и да, ако до тога дође, реагују на прави начин.

- Истраживања која су урађена у Немачкој показала су да се највећи број незгода догоди у домаћинствима каже др Спасић. У савременим условима живота окружени смо апаратима за које морамо да знамо како и под којим условима раде, али и до какве незгоде могу да доведу. Са друге стране, морамо да добијемо и праве информације како да се од незгоде заштитимо и благовремено реагујемо.

"МОДЕРНО КРАЉЕВСТВО БЕЗ КРАЉА": са промоције књиге у Нишу

СА МИЛОМ ВУЈИЋ, АУТОРКОМ КЊИГЕ "МОДЕРНО КРАЉЕВСТВО БЕЗ КРАЉА" И ПРЕДСЕДНИЦОМ ЕВРОПСКОГ ПОКРЕТА НИШ

У издању Европског покрета Ниш недавно је објављена књига Миле Вујић "Модерно краљевство без краља" која је привукла велику пажњу младих људи. Ауторка за "Народне" објашњава шта је све желела да каже књигом и зашто је без афирмације старих и помало заборављених врлина немогуће истински кренути напред.

● **Колико дуго је настајала књига и како сте дошли на идеју да вредности ЕУ популаризујете на овај начин?**

- Размишљала сам посматрајући нас у Србији да смо се некако превисе згрчили и затворили успев свих проблема која су нам оптеретили живљење и свих недаћа које су нам се обрушиле на главу, како смо некако пронаћи начин да повратимо радост и креативност упркос свему. Можда сам и разрогачених очију попут детета

Вратимо се врлинама

чињеници да нема цара или да су у њега удружене демократске, суверене државе. Оно је необино и по томе што се ради о првој заједници држава у људској историји које су се објединиле савим добровољно и мирољубиво путем. ЕУ представља "најоригиналнији политички изум нашег доба". " Модерно краљевство без краља" је у суштини друго име за Европску унију.

● **Поменули сте на промоцији да је са комплетним настанком књиге било упознато више од 4.000 студената, од којих су неки радили и илустрације. Да ли је било тешко анимирати толики број младих људи?**

- Једноставно се морамо осврнути на партнерства која ми имамо са универзитетима и у пуно сегмената већ сарађујемо. На подршку Министарства за омладину и спорт Републике Ср-

бије које је препознало вредност овог пројекта и подржало га. Када су људи који су препознали идеју и разумели шта је срж свега, својим ангажманом дали замајају свеу, то је кренуло да се котрља и оплемењује, и из дана у дан све више њих се укључивало у пројекат. Најлепше у свему томе је било што су студенти морали да ишчитавају књигу у настајању, како би је илустровали а тако се и упознали са низом историјских чињеница и принципима универзалних вредности. Повратна реакција је заиста имала феноменалну енергију и представљала охрабрење, које вас гурало напред. Почев од ректора и декана, професора оба универзитета и интерактивног односа који је кулминирао кроз овај пројекат створила се лепота дијалога и потреба за разумевањем, што нам, истини за вољу, недостаје у Србији и што сматрамо највећим успехом овог пројекта.

Упоређивање

Више од 12.000 грађана је укључено у овај пројекат до сада и из дана у дан се број повећава, што добија димензију која обећава и истиче универзалне вредности које су увек лако препознатљиве.

● **Позадина овог пројекта може указивати на шансу да се**

мишљењу, допринела још већем разумевању Европе. Она отвара могућност за још већу интеракцију. Ово јесте јединствен пројекат у Европи настао у Србији и Нишу и то може бити полазна тачка за мењање имиџа Србије. Оно што овај пројекат носи је управо она сакривена лепота Србије коју треба осветлити.

Само, то мора постати и јасна стратегија државе дефинисана у јасном циљу и храброст да се све неопходне мере спроведу како би се до тог циља и стигло.

МИЛА ВУЈИЋ: превише смо се затворили